



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1649

Cap. 14. De Possessione, & vsu vbi quomodo hic distinguatur à dominio in rebus quæ vsu consumuntur; & an vsus facti sit vendibilis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39069

CAPVT XIV.

De Possessione, & usu ubi quomodo hic distinguatur à dominio in rebus quæ usu consumentur; & an usus facti vendibilis.

114 **P** Ræter dominium datur possessio. Hæc aliquando sumitur pro ipsa actuali detentione; aliquando pro iure ad talem detentionem; in quo sensu fur non habet possessionem, quamuis actu rem detineat. Possessio sumpta pro iure detentionis, seclusa humana ignorantia non fuisset separabilis à Dominio; cum solus Dominus ius habeat detinendi rem seclusa ignorantia, atque
adeo

V. adeò solus dominus habeat possessionem iuris. Quia tamè sæpè dubitatur, cui sit adiudicandum dominium rei, ideò pro aliquo tempore separatur possessio à dominio, & dum discutitur, vter litigantium sit Dominus, possessio adiudicatur vni per decreta, quæ vocantur *interdicta*, quasi *interim dicta*, dum absoluat^r causa proprietatis, quæ absoluta (vt dicunt Iuristæ) absorbet causam possessionis. Porrò in quibusdã materijs, effectus possessionis est, vt inducat præsumptionem dominij. Hoc ipso enim quod alter non probat se esse Dominum rei, præsumitur Dominum esse illum, qui possidet. Aliquando verò possessio non sufficit ad præsumptionem dominij,

nij,

nij, sed requiruntur aliæ proba-
 tiones hoc est quando vel tãta
 est inuerisimilitudo dominiij, ut
 superet coniecturã resultantem
 ex possessione, vel quãdo lege
 positivæ requisierunt maiorem
 probationem ad præsumendum
 dominiũ talis rei in tali posses-
 sione. Ex quo etiã provenit ut so-
 la possessio sufficiat contra unũ
 litigatorem qui non habet potius
 rẽ presumptionem dominiij pro
 se, non verò cõtra alium litiga-
 torem, cui præsumptio iuris as-
 sistit, ex. g. possessio feudi, vel
 iuris patronatus obtinebit cõ-
 tra aliũ litigatorem privatũ nõ
 autem contra Principẽ vel cõ-
 tra libertatem Ecclesiæ.

115 Præter possessionem,
 quæ datur solum circa res cor-
 porales, & tractabiles, est etiã
 apud

apud Iuristas *quasi possessio*,
quę versatur circa iura, & circa
res incorporales. Ità qui exegit
per aliquod tēpus fructū alicu-
ius annui census, aut pensionis,
debet manuteneri imposterū
in eadem facultate, donec de-
cernatur super iure illo radicali
exigendi, & idcirco cōpetit ei
mandatum de manuteneudo, &c.

116 *Vsus* nomine intelligitur
apud Iuristas *Ius ad vsū*. Res
quibus utimur sunt in duplici
genere. Alię quarum vsus pri-
marius non consistit in earum
consumptione, neque in amif-
sione dominiij talium rerum.
Huiusmodi sunt domus, agri,
& alia huiusmodi. Alię sunt,
quarum vsus primarius consti-
sit in consumptione vel amif-
sione dominiij; cuiusmodi sunt
panis

panis, vinum, &c. quæ usu cōsumuntur, & etiam pecunia, cuius usus primarius est commutari cū alijs rebus, per quam commutationem pecuniæ dominium amittitur. Certū est ius ad usum in rebus, quæ usu non consumuntur, distinguendum ab earum dominio: Qui enim conduxit domum ius habet ad usum domus, nec tamen est Dominus domus.

117 Difficilius distinguitur à dominio usus rerū, quæ ipso usu cōsumuntur. Qui enim habet usū panis, videtur habere ius consumendi panem in propriam utilitatem; ergò videtur esse Dominus panis; cum quicumque habet ius consumendi rem aliquam in propriam utilitatem, sit Dominus illius. Hoc tamen

tamen non obstantibus certissimum est aliquem usum rerū, quæ usu consumuntur distinguui ab earum dominio; cum Nicolaus III. Clemens V. Innocentius V. & Gregorius IX. id comprobauerint; ac docuerint, Patres Franciscanos nullius rei ne mobilis quidem, & usu consumptibilis, habere dominiū: licet Ioannes XXII. oppositum docuisset. Neq. verò hæc Pontificū discrepantia officit Apostolicæ Sedis infallibilitati; cū non discreparint in rebus fidei, sed in articulo iuris ciuilibis.

118 Coeterū, usum factis hoc est usum licitum quidem, sed sine iure, & exercitum de consensu reuocabili à Domino pro sua voluntate, atque adeò non obligante Dominū,
qua-

qualis competit Franciscanis, distinguui posse à dominio, constare videtur manifestè. Potest enim in quolibet instanti reuocari licentia vtendi cibo, illumque consumendi, atque ad eum vtenti reddi illicitus, & iniustus vsus cibi. Sed ille, cui in quolibet instanti potest reddi iniustus vsus cibi, non est Dominus cibi; ergò Franciscani possunt habere vsum cibi, & non esse Domini cibi. Potest hoc confirmari exemplis. Seruus enim qui ex licentia Domini comedit panem, non est Dominus panis, quia illa licentia est reuocabilis, & talis, vt possit Dominus in quocunque instanti illum prohibere à comestione panis; similiter conuiuia ex eadem ratione non acquirunt dominium

minium eduliorum appositorū
in mensa. Et licet ille vsus, quē
habet Franciscanus, coniunga-
tur cum aliquo iure; cum non
possit quis extraneus iustè im-
pedire Franciscano vsum rei
quam per elemosynam à Do-
mino obtinuit: adhuc hoc ius
non sufficit ad dominium, vt
potè quod debet esse ius irre-
uocabile: cū qui habet ius
reuocabile rerum consumpti-
bilium nullam habeat certitu-
dinem fundatam in iure, ne
pro breuissimo quidem tem-
pore, suæ sustentationis; atque
adeò sit summè mēdicus, sicut
etiam seruus est summè men-
dicus ex eadem ratione. In hac
enim carentia certitudinis fun-
datae in iure proprio consistit
essentia mendicitatis.

Vsus

119 Vfus facti, tam in pecunia, quam in alijs rebus, non est aliquid pretio vendibile. Ità, licet pro iure ad vsum domus e. g. possit accipi aliquid pretij; tamen pro vfu facti sine licentia Domini sine aliquo iure non potest accipi pretium. Ratio est, quia id quod propriè metaphysicè venditur, ac permutatur, non est res ipsa, sed ius. Vendere enim domum pro mille aureis, nihil est aliud quam, me dare tibi ius in hac domum, & te dare mihi ius in mille aureos; sed cum datur licentia reuocabilis vtendi domo, non datur vllum ius; ergo non potest accipi aliquod pretium. Et licet per concessionem reuocabilem, per quam concedo Petro habitare in mea domo,

mo,

mo, dem ipsi Petro ius contra
tertium, qui non potest impe-
dire Petro usum rei meæ si Pe-
trus ea utitur ex mea licentia:
tamen cum illud ius Petri re-
maneat meū, ut potè pro mea
voluntate auferibile à Petro, nō
fuit venditum Petro, atque
adeò non possum recipere pre-
tium pro eo, quod non fuit vē-
ditum, sed remansit meum.
Verum quidem est, quod ille
usus facti est materia gratiarū
actionis; adhuc tamen non est
pretio vendibilis, Iustitia enim
(loquor de illa parte iustitiæ,
quæ pertinet ad commutatio-
nes) in hoc differt à gratitudi-
ne, quod recompensatio iusti-
tiæ sit recompensatio non rei,
sed iuris: Vnde si quis sine
vlla præuia promissione, aut
obliga-

obligatione poneret in me vi-
sionem beatificam, nihil possit
illi debere ex iustitia, & tamen
deberem maximam gratitudi-
nem,

120 Obijci posset, eum
qui concedit licentiam com-
dendi suum panem Francisco
ex. g. obligare se ad non impe-
diendum pro eo instanti usum
sui panis Francisco, atque ideo
dare illi aliquod ius aduersus se
ipsum quod videtur esse pretio
commutabile. Sed respōdetur
præterquam quod in humanis
non fiunt actiones instantaneæ
ac proinde omnis usus facien-
dus à Francisco circa panem
est impedibilis iustè à domino
non obstante licentia illa con-
cessa, sed reuocabili pro tem-
pore sequenti, respondetur in-
quam

quam etiam in ordine ad An-
gelos, & ad operationes in-
stantaneas argumentum non
valere.

121 Non enim potest ac-
cipi pretium cuiuslibet iuris,
quod alteri concedatur si illud
ius resultet ex eo quod ille fiat
minister nostræ voluntatis in
ordine ad vsum physicum rei
nostræ. Hoc posito, non possu-
mus accipere pretium ex iure,
quod ille concessionarius per
vsum facti sibi à nobis con-
cessum acquirit, ne pro illo in-
stanti impediatur à nobis in
tali vsum illud enim ius est com-
mune & seruo, & ministro, &
cuicunq. executori nostræ vo-
luntatis; & non datur eiusmodi
personis in fauorem illarum,
sed in fauorem ipsius præcipiē-
tis.

tis. Quippe non possent tuto
 exequi voluntatem alterius, si
 illi alteri liceret eiusmodi exe-
 cutionem physicè impedire
 quare idem est dicere: *fac hoc*
seu permitto tibi, vt facias hoc
 ac dicere: *id mihi non displicet*
vel ita me geram, ac si mihi non
displiceret: quæ verba nemini
 habet ius proferendi erga v-
 lam personam, nisi cum adua-
 li voluntate verificandi illa.

122 Totum ergo ius, quod
 acquiritur **concessionario** ad
 uersus eum, qui concedit vsum
 facti, non est aliquod ius ante-
 cedens ad ipsam voluntatem
 quam habet & explicat domi-
 nus, physicè vtendi re in hunc
 peculiarem vsum, Atqui solus
 tale ius antecedens est pretio
 cōmutabile vt pote quod ligat
 domi-

domini voluntatem ad nolendum licitè id, quod alioquin posset velle. Sed tale ius quod in prædicto casu acquiritur cōcessionario, est ius consequens ad voluntatem quam dominus explicat se habere hìc & nūc circa vsum physicum suæ rei: qua explicatione posita non est aliquid pretio vendibile hoc quod est *dominum non posse operari contra talem voluntatem in eodem instanti.*

123 Quod si dominus se obligaret in priori natura ad talem voluntatem habendam, potuisset utiq. vendere talem obligationem, sed iam tunc nō esset vsum facti, sed vsum iuris. Ethac est ratio, cur Deus nunquam det nobis nisi vsum facti; nam licet in sensu composito

sito cum sua licentia non posset impedire nobis usum rei concessæ tamen id totum præsupponit essentialiter in priora natura voluntatem Dei qua decreuit, eum usum non impedire; ac proinde illa licentia non obligat Deum ad aliquid ad quod volendum, vel nolendum Deus esset indifferens in signo immediatè priori. Quæ

clariùs liquebunt ex dicendis in libro de incarnatione super obligationibus diuinis.

